

Мерење активне, реактивне снаге и фактора снаге

Електротехничка школа
„Стари град“ Београд

СИСТЕМАТИЗАЦИЈА

Шта смо научили о мерењу активне и реактивне снаге у трофазном систему шеме и формуле?

Шта је вештачка нула и њен услов?

Шта је полуиндиректно и индиректно мерење снаге?

Како све може да се измери фактор снаге?

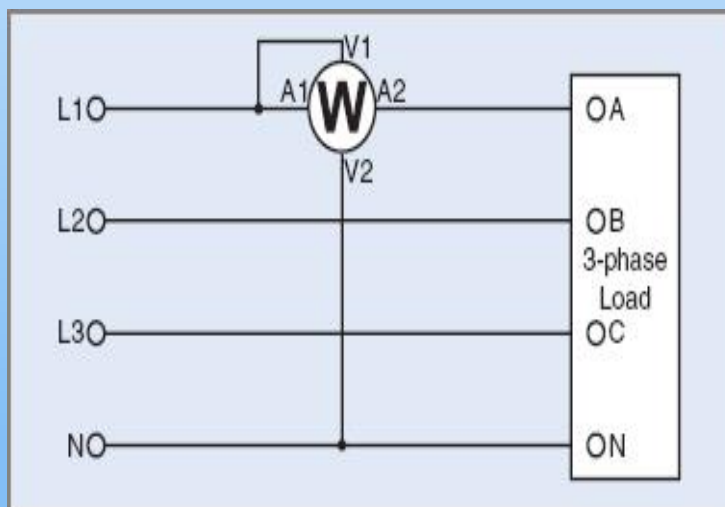

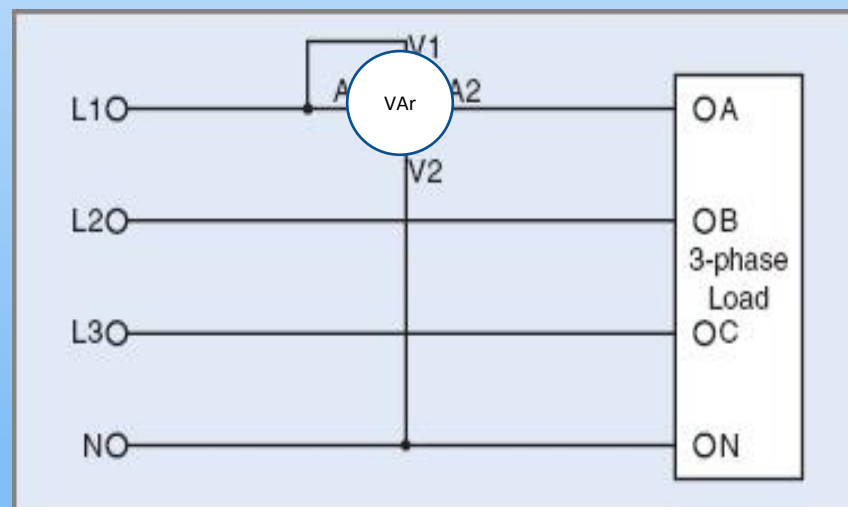
Мерење активне и реактивне снаге у трофазном симетричном систему

Четворожични систем

$$P_{\text{система}} = 3 P_w$$

$$Q_{\text{система}} = 3 Q_{\text{var}}$$

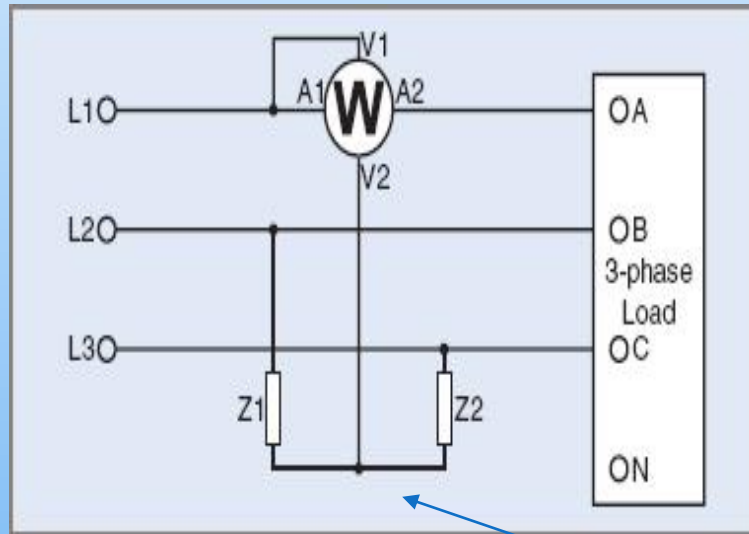
Обратите пажњу на сличност шема и формула

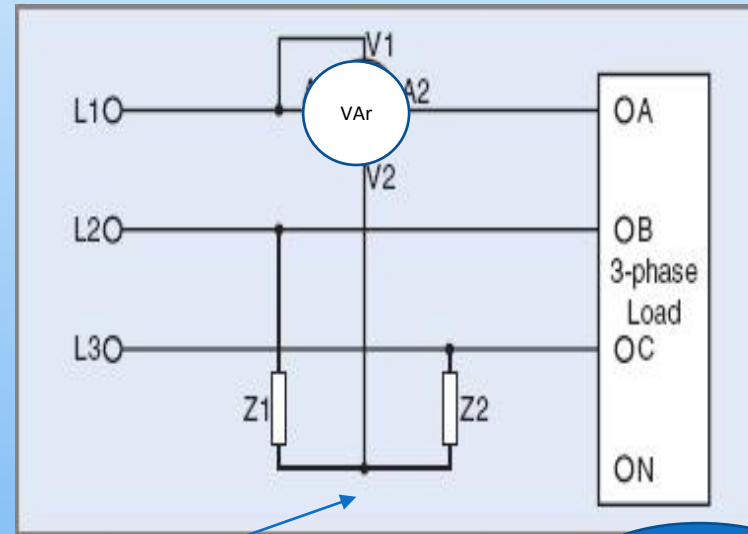
Мерење активне и реактивне снаге у трофазном симетричном систему

Тројични систем

$$P_{\text{система}} = 3 P_w$$

$$Q_{\text{система}} = 3 Q_{var}$$

Формуле су исте као и у претходном случају само немамо нулу на шеми

Шта је везано између прве фазе и вештачке нуле?

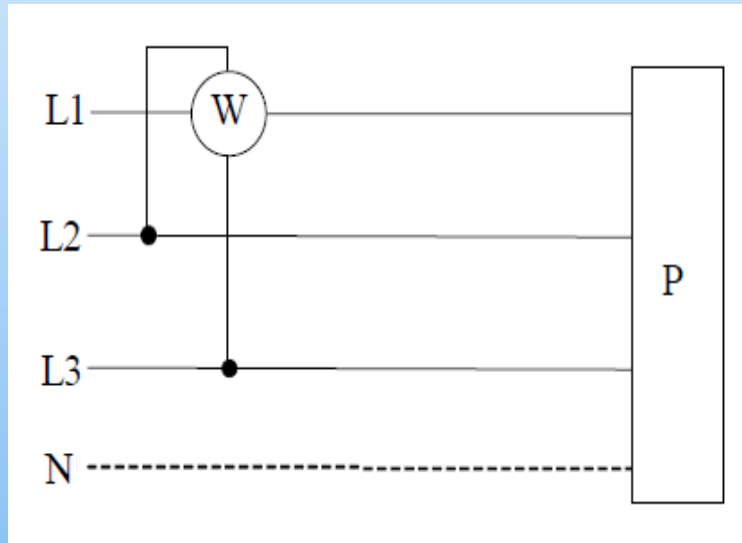
Вештачка нула

Потребно је да су импедансе по фазама изједначене

Између прве фазе и вештачке нуле везан је напонски калем па њега везујемо и између друге две фазе и звездишта везујемо исти тип инструмента тј његов напонски калем

Мерење реактивне снаге у трофазном симетричном систему преко **ватметра**

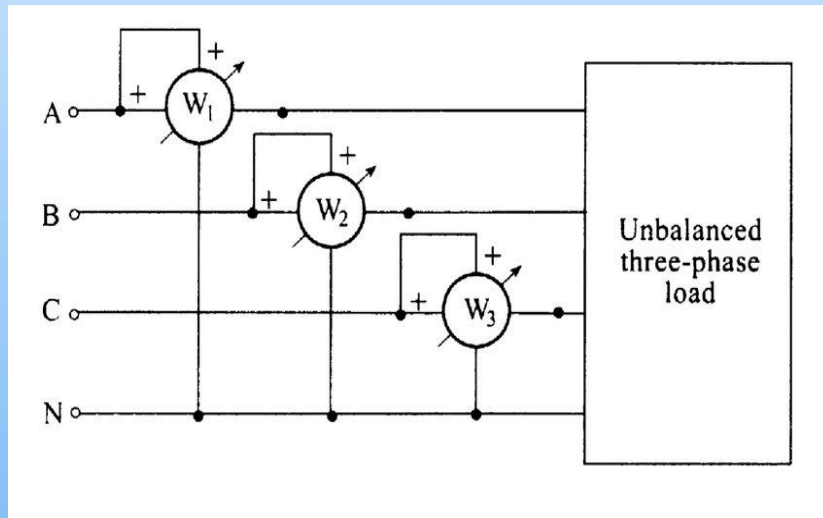
$$Q_{\text{система}} = \sqrt{3} P_w$$

Обратите
пажњу на
везивање
напонских
крајева

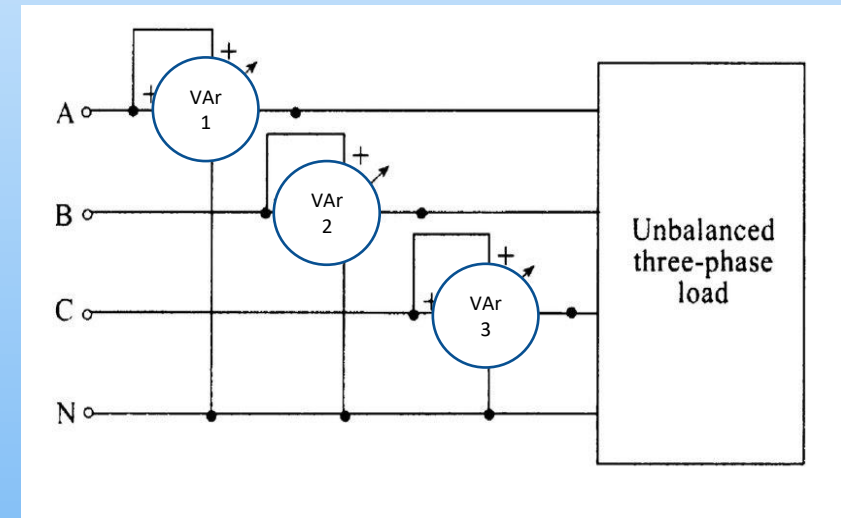
Нема утицаја да ли је систем тројични или четворојични
због начина везивања инструмената

Мерење активне и реактивне снаге у трофазном несиметричном систему

четворожични

$$P_{\text{система}} = P_{W1} + P_{W2} + P_{W3}$$

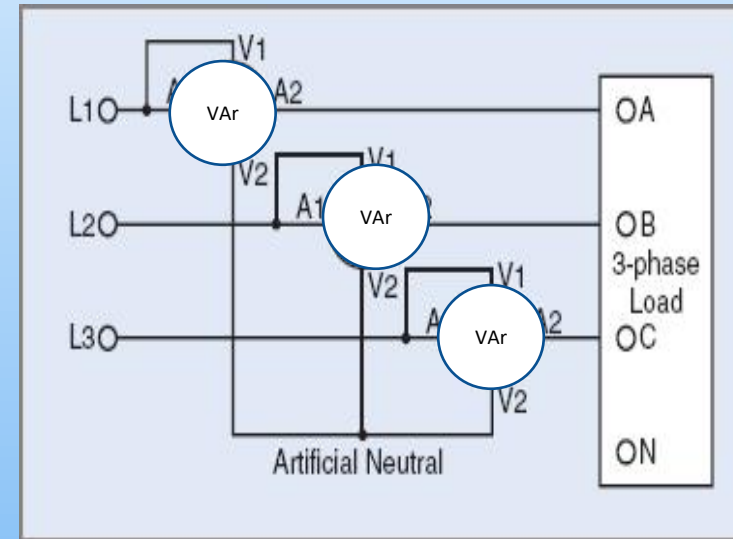
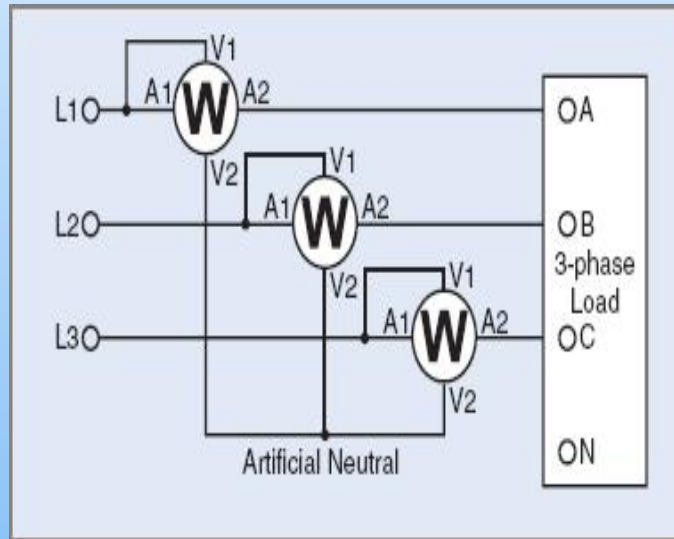

$$Q_{\text{система}} = Q_{VAr1} + Q_{VAr2} + Q_{VAr3}$$

Мерење активне и реактивне снаге у трофазном несиметричном систему

трожични

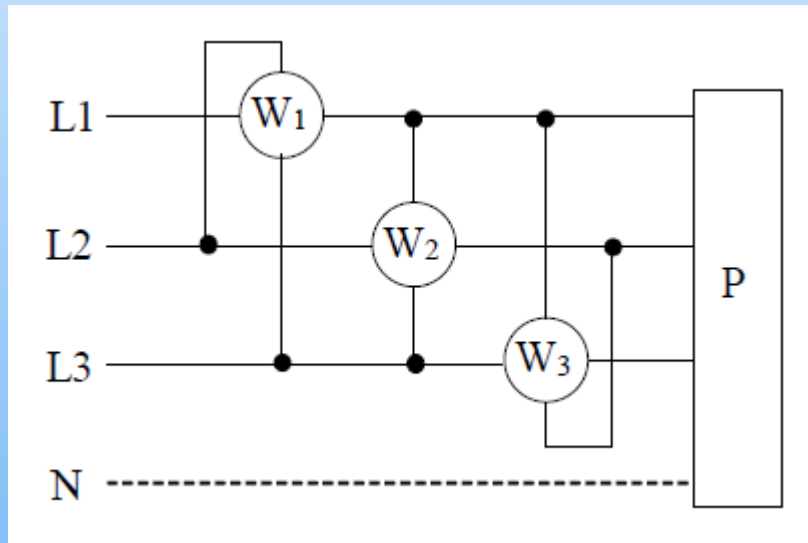
Формуле су исте
као и у претходном
случају
и овде сваки
инструмент показује
различно

Зашто овде ватметри немају бројеве?

Јер је услов вештачке нуле да
имамо изједначене импедансе по
фазама а то можемо инструментима
ИСТОГ ТИПА

Мерење реактивне снаге у трофазном несиметричном систему преко ватметра

$$Q_{\text{система}} = (P_1 + P_2 + P_3) / \sqrt{3}$$

Нема утицаја да ли је систем тројични или четворожични због начина везивања инструмената

Полуиндиректно и индиректно мерење активне и реактивне снаге

Крајеви ватметра везани су преко мерних трансформатора

Крајеви варметра везани су преко мерних трансформатора

полуиндиректно

Струјни крајеви преко струјног трансформатора

$$P_{\text{система}} = m_{\text{smt}} P_W$$

$$Q_{\text{система}} = m_{\text{smt}} Q_{\text{VAr}}$$

индиректно

Струјни крајеви преко струјног трансформатора

Напонски преко напонског трансформатора

$$P_{\text{система}} = m_{\text{smt}} m_{\text{nmt}} P_W$$

$$Q_{\text{система}} = m_{\text{smt}} m_{\text{nmt}} Q_{\text{VAr}}$$

Мерење фактора снаге

Директно-косинусфиметром
Индијектно-неком од метода

Једнофазни систем-преко амперметра, волтметра и ватметра па рачуном

$$P = S \cos\varphi \quad \text{одавде} \quad \cos\varphi = \frac{P}{S} = \frac{P}{UI}$$

← Ватметром меримо
↑ Амперметром меримо
↑ Волтметром меримо

Трофазни систем- преко 2 ватметра па опет рачун

$$\frac{W_1 - W_2}{W_1 + W_2} = \frac{V_L I_L \sin\varphi}{\sqrt{3} V_L I_L \cos\varphi} \quad \text{or}$$

$$\tan\varphi = \sqrt{3} \frac{W_1 - W_2}{W_1 + W_2}$$

Мерење фактора снаге

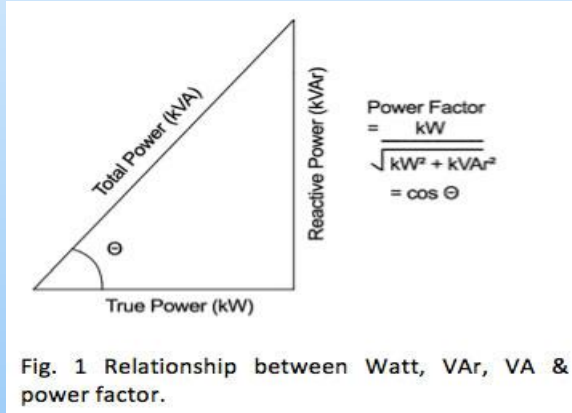
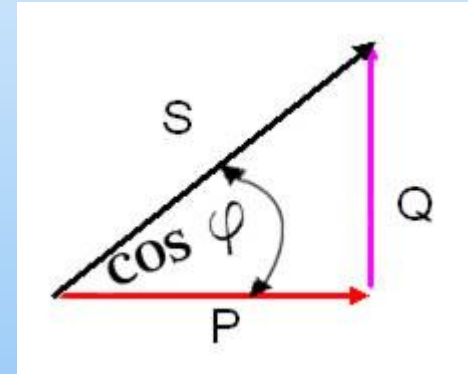

Fig. 2 Power factor meter

Шта значи кад је фактор снаге 1 ($\cos \varphi = 1$)
-колико је P, Q, S и φ (шта је једнако а шта је нула)

Инструкције за одговоре

Немојте слати одговоре.
Предах.
Све смо научили!
Браво!

